

A Debreceni Ítéltábla mint harmadfokú bíróság a Debrecenben, 2019. évi június hó 25. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

ítéletet:

A rágalmazás vétsége miatt vádlott ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék 2019. évi március hó 5. napján kihirdetett 1.Bf.686/2018/6. számú ítéletét megváltoztatja a következők szerint:

A vádlottat a folytatólagosan elkövetett rágalmazás vétsége [Btk. 226. § (1), (2) bekezdés b) pont] miatt emelt vád alól felmenti.

Az eljárás során felmerült 301 099 (háromszázegyezer-kilencvenkilenc) forint büntügyi költséget a magánvádló viseli.

A megtérítés feltételei fennállnak.

Indokolás

Az első fokon eljáró Fehérgyarmati Járásbíróság a hatályon kívül helyezést követően lefolytatott megismételt eljárásban a 2018. szeptember 10. napján kihirdetett 13.B.90/2017/36. számú ítéletével a vádlottat az ellen rágalmazás vétsége [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban Btk.) 226. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont] miatt emelt vád alól felmentette. Kötelezte a magánvádlót, hogy fizessen meg az államnak összesen 301.099 Ft büntügyi költséget.

Az elsőfokú ítélet ellen a magánvádló jelentett be fellebbezést a vádlott terhére, bűnösségének a magánvád szerinti megállapítása és büntetés kiszabása érdekében.

A magánvádlói jogorvoslat folytán másodfokon eljáró Nyíregyházi Törvényszék a 2019. március 5. napján nyilvános ülésen meghozott 1.Bf.686/2018/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a vádlottat bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett rágalmazás vétségében [Btk. 226. § (1), (2) bekezdés b) pont]. Ezért a vádlottat megrovásban részesítette és kötelezte az eljárás során felmerült 301.099 Ft büntügyi költség megfizetésére.

A másodfokú bíróság ítélete ellen a vádlott és a védő jelentettek be fellebbezést a bűnösség megállapítása miatt, felmentés céljából. A védelmi fellebbezés indokai szerint a másodfokú bíróság helytelenül állapította meg az elsőfokú ítélet megalapozatlanságát és a tényállást tévesen a bűnösség megállapíthatósága érdekében egészítette ki. A védelem a magánvád lényeges pontjaira kitérve fenntartotta érdemi álláspontját, miszerint a vádlotti állítások nagyrészt igaznak bizonyultak, becsület csorbitására alkalmasságuk nem állapítható meg, továbbá a nyilatkozatok egy része nem is tényállítás, hanem véleménynyilvánítás. Ezen okok miatt a vádlott felmentésére tett indítványt annak megjegyzésével, hogy a magánvádbeli cselekmény sem becsületsértés, sem rágalmazás vétségének, de szabálysértésnek sem minősíthető.

Az ítélőtábla a védelmi fellebbezést a Be. 599. § rendelkezései alapján, a Be. 617. §-ára figyelemmel nyilvános ülésen bírálta el.

A nyilvános ülésen a vádlott és a védő a védelmi jogorvoslat indokait fenntartva felmentésre tettek indítványt.

A magánvádló képviselője a vádlott bűnösségét megállapító másodfokú határozatot törvényesnek tartva, a támadott ítélet helybenhagyását kérte.

A vádlott és a védő fellebbezése alapos.

Az ítélőtábla elsődlegesen megállapította, hogy a vádlotti és védői másodfellebbezés joghatályos.

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban Be.) 615. § (1) bekezdése szerint ugyanis a másodfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésnek van helye a harmadfokú bírósághoz a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróságéval ellentétes döntése esetén.

A Be. 615. § (2) bekezdés a) pontja értelmében ellentétes a döntés, ha a másodfokú bíróság az első fokon felmentett vádlott bűnösségét állapította meg.

A Be. 615. § (3) bekezdése pedig kimondja, hogy a fellebbezés sérelmezheti

- a) az ellentétes döntést,
- b) illetve kizárólag a másodfokú bíróság ítéletének azon rendelkezését vagy részét, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett.

A törvényi előfeltételek teljesültek, az ellentétes döntést sérelmező védelmi fellebbezés joghatályosan megnyitotta a harmadfokú eljárást.

A harmadfokú bíróság a Be. 618. § (1), (2) bekezdése szerinti terjedelemben bírálta felül a megtámadott másodfokú ítéletet, valamint az azt megelőző első-és másodfokú eljárást.

Az elsőfokú bíróság az eljárást részben még a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban régi Be.) alapján folytatta le, azonban ítéletét már a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban Be.) hatályba lépése után hirdette ki. A másodfokú és értelemszerűen a harmadfokú eljárásra már a hatályos Be. idején került sor. A felülbírálat során a Be. 868. § (1) bekezdése értelmében a hatályos törvényt kell alkalmazni azzal, hogy a 870. § (1) bekezdése szerint a törvény hatályba lépésekor folyamatban lévő büntetőeljárásban az azt megelőzően, azaz az elsőfokú eljárásban a korábbi jogszabály szerint végzett eljárási cselekmények akkor is érvényesek, ha ezt a Be. másként szabályozza.

A felülbírálat első perjogi lépcsője az eljárási szabályok megtartásának vizsgálata. A felülbírálat során az ítélőtábla megállapította, hogy az elsőfokú és a másodfokú bíróság az eljárást döntően a perrendi szabályok betartásával folytatta le. Nem került sor olyan abszolút, a Be. 607. § (1) bekezdésében, illetve a 608. § (1) bekezdés a-f) pontjaiban írt eljárási szabálysértésre, mely a másodfokú ítélet érdemi felülbírálatát kizárná és a súlyosítási tilalom szabályai sem sérültek. Ilyenre egyébként a magánvádló és a védelem nem is hivatkozott.

Annyiban az elsőfokú bíróság eltért az eljárási szabályoktól, hogy határozata kihirdetését követően a 36. számú tárgyalási jegyzőkönyv tanúsága szerint a Be. 549. § (4) bekezdésének előírása ellenére az eljáró bíró az ügydöntő határozat rendelkező részét a jelenlévő fellebbezésre jogosultaknak (vádltot, védő, magánvádlo) nem kézbesítette. A Be. 589. § alapján alkalmazandó törvényi előírásnak a másodfokú bíróság sem tett eleget az 1.Bf.686/2018/6. számú jegyzőkönyv adatai szerint.

A másodfokú bíróság a Be. 599. § (5) bekezdése alapján a szabályszerűen megidézett vádltot távollétében a nyilvános ülést törvényesen tartotta meg. A másodfokú iratok alapján megállapítható azonban, hogy a bíróság tévesen a magánvádlo helyettesét értesítette a nyilvános ülésről. Dr. ... ügyvéd, a magánvádlo képviselője azonban tudomást szerzett a határnapról, melyen megjelent, így nem állapítható meg lényeges eljárási szabálysértés. A nyilvános ülés jegyzőkönyve szerint a „jelenlévő felek a tanács elnökének felhívására iratismertetést” nem kértek. A harmadfokú bíróság rögzíti, hogy nem az iratismertetés, hanem *az ügy előadásának* szabályszerű mellőzéséről volt szó a Be. 599. § (3) bekezdése alapján.

A felülbírálat ezt követő szempontja, hogy a másodfokú ítélet tényállása megalapozott-e. A Be. 619. § (1) bekezdése alapján a harmadfokú bíróság a határozatát akkor alapíthatja a másodfokú bíróság ítéletét képező tényállásra, ha az további bizonyítás felvétele nélkül is megalapozott, vagy az iratok tartalma alapján azzá tehető, s ekként a helyes tényállás megállapítható, avagy a helytelen ténybeli következtetés kiküszöbölhető. A harmadfokú bíróság azt vizsgálja, hogy a másodfokú bíróság által - akár javítás nélkül is, vagy módosítással - irányadónak tartott tényállás megalapozott-e (Kúria Bhar.1.201/2018/10. [32]-[34]).

Az ítéletábra megállapította, hogy a másodfokú bíróság döntésén alapuló tényállás kisebb részben, hiányosság miatt megalapozatlan [Be. 592. § (2) bekezdés a) pont]. Megalapozatlanságot jelent, hogy a tényállás nem tartalmazza, miszerint ..., a ...napilap újságírója pontosan milyen módon kereste meg a vádltot. Ezen túl az indokolás nem a tényállás megállapításakor, hanem a tények jogi értékelése során rögzítette, hogy ... Község Önkormányzata az intézményvezető működésének jogszerűségét vitatva ... napján közigazgatási pert is indított.

A megalapozatlanság kiküszöbölésének indokolása előtt a harmadfokú bíróság rámutat a következőkre. A másodfokú bíróság helyesen állapította meg a részbeni megalapozatlanságot azzal, hogy valójában csak a Be. 592. § (2) bekezdés a) pontjában írt hiányosságra lehet alappal hivatkozni, mert érdemi iratellenesség és helytelen ténybeli következtetés nem tárható fel, de arra nézve a másodfokú bíróság indokolást sem adott, hanem a megalapozatlansági okok általánosságban való - és ezért nem elégséges - felhívása után nyomban elvégezte a ténybeli reformációt. A hiányosság viszont tényszerűen igazolt, ezért az elsőfokú ítélet tényállásának kiegészítése indokolt volt.

A megalapozatlanság kiküszöbölésével kapcsolatos indokolás a határozat 5. oldalán azonban helyesbítést igényel. A másodfokú bíróság e körben először azt indokolta, hogy az elsőfokú bíróság tényállását kiegészítette, helyesbítette, mely a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjában szabályozott perjogi eszköze - jelen esetben a vizsgált iratok tartalma alapján - a ténybeli hiba kijavításának. A kiegészítés és helyesbítés az ún. ténybeli kisreformáció. Ezt követően azonban felhívta a Be. 593. § (1) bekezdés c) pontját, mely eltérő tényállás megállapítása után az első fokon felmentett vádltot elítélését teszi lehetővé. Ez a Be. egyik legfontosabb változtatása a másodfokú bíróság reformációs jogkörében, mert lehetővé teszi, hogy a másodfokú bíróság a törvényi előfeltételek (megalapozatlanság és orvoslása) teljesülése esetén az elsőfokú bíróságtól eltérő tényállást

állapítson meg és az alapján állapítsa meg a vádlott bűnösségét. Erre az 1998. évi XIX. törvény (régí Be.) nem adott lehetőséget.

A másodfokú bíróság olyan többlettények megállapítását indokolta, mely azt jelzi, hogy eltérő tényállás megállapítására került sor. Ennek ellentmond azonban, hogy több helyen a tényállás kiegészítését, helyesbítését említi. Annak ellenére, hogy a törvény lehetővé teszi már a vádlott terhére a ténybeli nagyreformációt, eldöntendő kérdés, hogy valóban eltérő tényállást állapított-e meg a másodfokú bíróság.

A válasz nemleges.

Az első- és másodfokú ítélet ugyanis döntően egyezően foglalt állást ténykérdésben. A másodfokú bíróság által végzett ténybeli módosítás ugyanis alapvetően az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás keretei között maradt, attól érdemben nem tért el, csak hangsúlyosabban emelte ki azokat a tényeket, melyek álláspontja szerint a vádlott büntetőjogi felelősségét alátámasztották. A másodfokú bíróság lényegében azon tények alapján állapította meg a vádlott bűnösségét, melyeket az elsőfokú ítélet tényállása is tartalmazott. A kiegészítés a meglévő tényállásba illeszkedett, ezért nem nevezhető eltérő tényállás-megállapításnak (Kúria Bhar.III.1.201/2018/10.). Ezért a törvényszék nem ténykérdésben, hanem jogkérdésben foglalt el eltérő álláspontot az elsőfokú bíróságtól. Mindennek csak elvi jelentősége van, de kiemelése a perjogi kérdés fontossága miatt szükséges. Megjegyzendő azonban, hogy a kúriai döntéssel kapcsolatban a vádlott nyilatkozatának valótlan voltát az elsőfokú ítélet is tartalmazza (8. oldal 3. bekezdés), de nem a történeti tények között, ezért a tényállás másodfokú kiegészítése összhangban áll a perrendi szabályokkal, bár a másodfokú bíróság a tényállás részének is tekinthette volna a jelzett indokolás-részt.

A részbeni megalapozatlanságot a harmadfokú bíróság a Be. 619. § (3) bekezdésében írt jogkörében a bizonyítást érintő ügyiratok tartalma alapján az alábbiak szerint egészíti ki.

- ..., a ... újságírója a ...-i polgármestert, a vádlottat telefonon kereste meg és a vádlott neki telefonon keresztül nyilatkozott.

Emellett a tényállás részének tekinti az elsőfokú ítélet 5. oldal utolsó és a 6. oldal első bekezdésében - ... Község Önkormányzata által az Emberi Erőforrások Minisztere és társai ellen indított közigazgatási perrel kapcsolatban - foglaltakat.

A szükséges kiegészítés tanú 2 tanúvallomásán alapul. A közigazgatási perre vonatkozó adatokat az ítélet indokolása tartalmazza, azonban nem a történeti események, hanem a valóság bizonyítása és a tények jogi értékelése során. A ténymegállapítások az ítélet részei, ezért a követett gyakorlat szerint a tényállás részét képezik és a másodfokú eljárásban is irányadók (EBH2005. 1192, EBH2007. 1677).

A harmadfokú bíróság határozatát a Be. 619. § (3) bekezdése alapján kiegészített tényállásra alapította. A kiegészítés nem érintette közvetlenül a büntetőjogi felelősséget, de a történeti tényállás valósághűsége miatt a tényállás kisebb módosítása nem volt mellőzhető. A vádlott újságíró általi megkeresésének módja nem jelentéktelen tény, nem mindegy, hogy személyes vagy telefonos interjú során került az információ a sajtó birtokába, ezáltal a nyilvánosságra. A közigazgatási per pedig tanúsítja, hogy a vádlott jogszerű önkormányzati felhatalmazás alapján, bírósági utat is igénybe véve próbálta meg érvényesíteni a képviselő testület akaratát.

A harmadfokú bíróság álláspontja az, hogy a másodfokú bíróság tévesen állapította meg a vádlott bűnösségét a Btk. 226. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő rágalmazás vétségében, mert a törvényi tényállási elemek teljes mértékben nem valósultak meg, ezért a törvénynek megfelelően a vádlott felmentésének van helye a Be. 566. § (1) bekezdés a) és d) pontjai alapján figyelemmel a Btk. 229. § (1) bekezdésére is.

A Be. 226. § (1) bekezdésének törvényi tényállása rögzíti, hogy aki valakiről más előtt a becsület csorbítására alkalmas tényt állít, híresztel, vagy ilyen tényre utaló közvetlen kifejezést használ, a rágalmazás vétségét követi el. A rágalmazás a (2) bekezdés b) pontja szerint súlyosabban minősül, ha nagy nyilvánosság előtt követik el.

A törvényi tényállás alapvető tárgyi oldali eleme: a tény állítása, híresztelése. A tény fogalma alá tartozik valamely, a múltban bekövetkezett vagy a jelenben (a megnyilatkozáskor) tartó cselekmény (cselekedet, magatartás), történés (jelenség, esemény), továbbá állapot (így az ember múltban fennállt vagy jelenben fennálló tudatállapota is) (BH1994. 171).

A tényállítás olyan megnyilatkozás, melynek tartalma múltban bekövetkezett vagy jelenben tartó cselekmény, történés, állapot (Kúria Bfv.III.1.078/2012/5.). Az újságban közölt cikknek honlapon, vagy interneten történő ismételt megjelentetése pedig híresztelésnek minősül (BH2012. 143).

Rendszerint alkalmas a becsület csorbítására olyan tény állítása, híresztelése, amely valósága esetén büntető-, szabálysértési vagy fegyelmi eljárás megindításának alapjául szolgálhat a sértett ellen, ezt meghaladóan azonban olyan tény állítása, híresztelése is, amely alkalmas arra, hogy a sértett társadalmi megítélését negatív módon érintse (Kúria Bfv.III.1.141/2016/6).

A tényállítás becsület csorbítására alkalmas voltát nem a sértett szubjektív értékítélete, érzelmi beállítottsága vagy esetleges érzékenysége alapján kell megítélni, hanem annak van jelentősége, hogy a tényállítás objektív értelmezés alapján és a társadalomban kialakult általános felfogás szerint alkalmas a becsület csorbítására (BH2001. 462., Kúria Bfv.II.1596/2016/17 [23].).

A rosszálló *értékítéletet* magában foglaló kifejezés nem alkalmas bűncselekmény megállapítására (BH1995. 77).

Az alanyi oldal kapcsán kell utalni rá, hogy a rágalmazás szándékos bűncselekmény, az elkövető tudatának át kell fognia a tényállítás (híresztelés) becsület csorbítására alkalmas jellegét, az azonban közömbös, hogy az elkövető a tény valósága tekintetében tévedésben volt-e, illetőleg az elkövetőt rosszhiszeműség vezette-e (BH2000. 285. II.).

A másodfokú bíróság azt helyesen állapította meg, hogy az intézményvezető (iskolaigazgató) magánvádló nem minősül közszereplőnek (másodfokú ítélet 6. oldal 4. bekezdés). E körben kiemeli az ítéletábra, hogy az elsőfokú bíróság az ítélete 11. oldalának 4. bekezdésében „analógia” alapján irányadónak tekintett 36/1994 (VI.24.) AB határozat iránymutatását is figyelembe véve azt rögzítette, hogy a magánvádló közszereplőnek „minősülhet”. Az elsőbírósági megállapítás pontatlan és téves is. A bírói ítéletben egyértelműen állást kell foglalni arról, hogy a sértett közszereplő-e vagy sem. Ez ugyanis tény- és nem jogkérdés (Kúria Bfv.III.1.078/2012/5.), melyet a tényállásban kell megállapítani.

A 36/1994. (VI.24.) AB határozat 3. pontjából is kitűnően közszereplőnek elsősorban a közhatalmat gyakorló személyek, így többek között nagyrészt alkotmányosan védett állami tisztviselők,

politikusok tekintendők. Velük szemben valóban nagyobb a véleménynyilvánítás szabadsága, mely természetesen nem korlátlan, büntetőjogi védelemben - bár szigorúbb követelmények mellett - de e személyek is részesülnek. Az intézményvezető (iskolaigazgató) ugyan állami alkalmazott, azonban közhatalmat nem gyakorol, politikai tevékenységet nem végez, így közszereplőnek nem tekinthető, ezt még az elsőfokú bíróság sem állapította meg bizonyosan, csak feltételezés szintjén, a másodfokú bíróság azonban helytállóan döntötte el a ténykérdést, amikor úgy foglalt állást, hogy a sértett nem minősül közszereplőnek. Érveit a harmadfokú bíróság osztotta a tekintetben is, hogy a közpénzek felhasználásával összefüggésben sem állapítható meg ilyen státusza, mert itt valójában nem közpénz felhasználásáról volt szó, hanem a magánvádló által megfogalmazott felújítási igényről, melyet kétségtelenül túlzó mértékben említett a vádlott.

A vádlott tényállásba foglalt cselekménye azonban sem rágalmazást, sem más bűncselekményt (becsületsértés) nem valósított meg. A jogkérdésben az elsőfokú bíróság döntött helyesen, bár indokai nem mindenben helytállóak.

A Legfelsőbb Bíróság, illetve a Kúria szerteágazó és alapos iránymutatása folytán a rágalmazás megítélésének egységes a bírói gyakorlata. A harmadfokú bíróság a vádlott cselekményének minősítése kapcsán elsődlegesen kiemeli, hogy az önkormányzati képviselőnek (de e körbe vonható a hivatalos személy polgármester is) - mint hivatalos személynek - ebben a minőségében az iskolaigazgatót érintően tett elmarasztaló tényállítása esetén a nagy nyilvánosság előtt (jelentős érdeksérelmet okozva) elkövetett rágalmazás vétségében a bűnössége nem állapítható meg (BH1994. 295. I.). E határozatot erősítik meg a BH2017. 43. és a BH1991. 338. számú eseti döntésben foglaltak is. A becsület csorbítására esetleg alkalmas tényállítás - a törvényben megkívánt célzat fennállása esetén - legfeljebb közzvádra üldözendő hivatali bűncselekmény (a Btk. 305. § (1) bekezdésében szabályozott hivatali visszaélés) megállapítására nyújthat alapot.

A vádlott bűnössége elsősorban azért nem állapítható meg, mert a megalapozott tényállás alapján egyértelműen rögzíthető, hogy

- hivatalos személyként eljárva,
- hivatalos személyi minőségében,
- az önkormányzat képviselő testületének felhatalmazása alapján,
- bírósági úton történő igényérvényesítést megelőzően

fogalmazott meg kritikát az intézményvezetővel szemben, mely még esetlegesen a becsület csorbítására alkalmas tényállítások esetén sem lenne tényállásszerű, mert hiányzik a cselekmény társadalomra veszélyessége, figyelemmel arra, hogy a polgármester közhatalmat gyakorolva fejtette ki véleményét.

A tényállásba foglalt elkövetési magatartások jelentős része véleményalkotás, ezen túl nem állapítható meg olyan fokban a becsület megsértésére való alkalmasságuk sem, mely a büntetőjog „ultima ratio” - végső jogi eszköz - alkalmazását lehetővé tenné. Emellett részben a Btk. 229. § (1) bekezdése is kizárja az elkövető büntethetőségét, mert a valóság bizonyítása nagyrészt eredményre vezetett, azaz a vádlott által állított tények jelentős része valósnak bizonyult. Ez természetesen nem irányadó a kúriai döntésre, ezért a vádlott büntethetőségét elsősorban nem a valóság bizonyítása zárja ki, hanem a törvényi tényállási elemek és a társadalomra veszélyesség hiánya, de meg kell jegyezni, hogy az indokoltan elrendelt valóság bizonyítása fontos támpontot jelent a cselekmény megítélésekor (BH1994. 295.II.).

A tényállás hat fő része kapcsán a harmadfokú bíróság álláspontja a következő.

1. Az iskolaigazgató törvénytelen kinevezése, az iskola törvénytelen működése

A tényállás ezen része egyértelműen véleménynyilvánítás és nem határozott tényállítás. Ez a képviselő testület és a polgármester véleménye, melynek megfogalmazása nem tekinthető rágalmazásnak, ugyanis az önkormányzati szervek alakszerű felhatalmazás alapján tettek nyilatkozatot abban a tudatban, hogy valóban nem volt szabályos a kinevezés és az intézmény működtetése. A tényállás szerint a polgármester nem azt állította, hogy törvénytelen a működés, hanem álláspontjukat fejezte ki, erre utal a „megítélésük szerint” kifejezés is, melyre megfelelő alapot adott a 2. pont alatt megjelölt és tényszerűen megállapítható összeférhetetlenség is.

2. A tankerületi központ vezetőjével fennálló összeférhetetlenség

Az összeférhetetlenséget érintő tényállítást a valóság bizonyítása megerősítette. Az intézmény fenntartásában a perbeli időszakban két tankerület is közreműködött. A vádlott összeférhetetlenségre tett állítása azonban valós volt, és ez semmiképp sem jelent becsület csorbítására alkalmas tényállítást. A természetes szemlélet számára is összeférhetetlenségként értelmezhető, hogy a felügyeleti szerv vezetője és az alárendelt szerv vezetője házastársak, ezért az 1. pontban jelölt véleménynyilvánításnak volt alapja, és az tényállításnak egyébként sem minősül.

3. A közalkalmazotti jogviszony hiánya a KLIK-kel

E pont bővebb indokolást nem igényel. Bizonyított tény, mely semmiképp sem alkalmas a rágalmazás törvényi tényállásának kimerítésére.

4. A korábbi vezető megbízatás visszavonásának törvénytelenége, bírósági eljárás és a Kúria döntése

Az egész cselekménysorban ez az egyetlen olyan rész, mely valóban felvetheti a rágalmazás vétségének megvalósítását. Az ugyanis az irányadó tényállás alapján egyértelműen megállapítható, hogy a vádlotti állítással szemben a Kúria nem szentesítette az önkormányzat döntését, hanem a képviselő testület határozatát - formai okból - hatályon kívül helyező közigazgatási bírósági végzést hatályában fenntartotta. A vádlott állítása e körben valóban nem felel meg a valóságnak. Az anyagi jogi kérdés annak eldöntése, hogy önmagában ezen valótlan állítás kimeríti-e a rágalmazás törvényi tényállását. A harmadfokú bíróság - elsőfokú bíróságéval azonos - álláspontja szerint nem. A politikai szerepet vállaló polgármester sajtónak adott nyilatkozatában a valóságtól eltérő kitétel megfogalmazása valóban nem tekinthető etikuss, felelős közszereplői magatartásnak, de nem éri el azt a fokot, mely a becsület csorbítására való alkalmasságot alapozná meg. Tényszerű, hogy a képviselő testület és az intézményvezető viszonya megromlott, a polgármester pedig törvényes eszközökkel kívánta elérni az iskolaigazgató távozását, e célból pert is indítottak. A bírósági döntés valóságtól eltérő felhívása szintén nem tényállásszerű. Hangsúlyos, hogy a bíróság nem érdemben bírálta el a határozatot, hanem alaki okból döntött a semmisségről, így a vádlott valójában értékelhette úgy, hogy számukra ha nem is kedvező, de elfogadható döntés született a felülvizsgálati eljárásban a Kúrián.

5. A tanárok távozása az intézményből, mert az igazgató nem tartott rájuk igényt

A tanárok távozása kétségtelen tény és ennek egyik oka az intézményvezető személye volt. A vádlott azonban nem állított e körben sem olyan tény, mely a magánvádló becsületének csorbítására lett volna alkalmas. A bizonyítás azt pedig alátámasztotta, hogy a magánvádló valóban részben nem tartott igényt az érintett pedagógusokra.

6. A magánvádló által a tanév kezdete előtt a 100 millió forintot elérő összeg igénylése

A vádlotti állítás e körben valóban túlzó, hiszen a szakértői bizonyítás is alátámasztotta, hogy ekkora költségigény nem alapos. Az viszont tény, hogy az intézményvezető költségigénnyel lépett fel. A költség eltúlzása, mely nyilvánvaló csúsztatás, a rágalmazás törvényi tényállásába azonban nem illeszkedik.

A vádlotti cselekmény a becsület csorbítására való alkalmatlansága miatt rágalmazásnak nem minősíthető. Megjegyzendő, hogy a másodfokú ítélet 7. oldalának 7. bekezdésében foglaltak nem alaposak, ugyanis a vádlott nem keltett olyan látszatot, hogy az intézményvezető működése törvénytelen, hanem részben az összeférhetetlenségre hivatkozva a képviselő testület véleményét fejezte ki

A kifejtettekre tekintettel az ítélet tábla a másodfokú bíróság ítéletét a Be. 624. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta és a vádlottat a Be. 517. §-a és 589. §-a alapján alkalmazandó 566. § (1) bekezdése a) pontja alapján - mert a vádbeli cselekmény nem bűncselekmény - felmentette.

A Be. 766. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásának - azaz az iratokat ügyésznek történő megküldésének - nem álltak fenn a feltételei, mert a Btk. 305. § (1) bekezdésében szabályozott hivatali visszaélés törvényi tényállási elemei nem valósultak meg. Hiányzik ugyanis a bűncselekmény célzata: azaz a jogtalan hátrányokozás vagy előnyszerzés egyenes szándéka.

A vádlott felmentése miatt az eljárás során felmerült és a Be. 145. § (1) bekezdése alapján az állam által előlegezett bűnügyi költséget a Be. 782. § (1) bekezdése alapján a magánvádló viseli. A másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy az iskola felújításával kapcsolatos műszaki szakértői bizonyítás szükségtelen volt, ennek ellenére a vádlottat kötelezte a költség viselésére, mely elítélés mellett sem felel meg a Be. 574. § (3) bekezdésének. A harmadfokú bíróság álláspontja szerint azonban a bizonyítás e körben sem volt indokolatlan, a tényállás megalapozott felderítéséhez fontos adatokat szolgáltatott, ezért a felmentő ítéletben a magánvádlót kellett kötelezni a szükséges felmerült költség viselésére.

A harmadfokú bíróság ügydöntő határozata meghozatala napján a Be. 456. § (3) bekezdése szerint jogerőre emelkedett. A Be. 650. § (1) bekezdés a) pontjának előírása szerint felülvizsgálatnak nincs helye az anyag jog szabályainak megsértése miatt, azaz a vádlott bűnösségének megállapítása és cselekményének minősítése rendkívüli jogorvoslati eljárásban nem támadható.

A vádlott felmentése miatt a megtérítésre vonatkozó tájékoztatás a Be. 782. § (3) bekezdésén alapul. E törvényhely szerint a bíróság - indokolt kérelemre - egy hónapon belül megtéríti - a jogszabályban meghatározott mértékben - a vádlott védőjének azon díját és költségét, amely a magánvádas eljárásban keletkezett.

Debrecen, 2019. június 25.

. Elek Margit sk. a tanács elnöke, Dr. Háger Tamás sk. előadó bíró,
Dr. Bakó József sk. bíró

Záradék: A Debreceni Ítéltábla Bhar.IV.267/2019/5. ítélete jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2019. június 25.

. Elek Margit sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hiteléül:

Kiadó.